

RD.5140.87.2020.PŚ

Gdańsk, dnia 01.04.2021

Nr rejestru zabytków: A-1987

DECYZJA
w sprawie wpisania do rejestru zabytków

Na podstawie art. 3 pkt 1-2, art. 6 ust. 1, pkt. 1 lit. c, art. 7 pkt 1, art. 8, art. 9 ust. 1-2, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 3-4, ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r., poz. 282, t.j. ze zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256, tj. ze zm., w skrócie K.p.a.), w wyniku postępowania administracyjnego wszczętego i prowadzonego z urzędu,

Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków

o r z e k a :

wpisać do rejestru zabytków nieruchomości województwa pomorskiego pod numerem rejestru

A-1987

budynek szkoły (dawna rejonowa szkoła dla chłopców)
zlokalizowany na części działki ewid. nr 182/8, obr. 100,
Gdańsk, ul. Śluza 3
(gm. M. Gdańsk, pow. m. Gdańsk, woj. pomorskie)

działka: nr 182/8, jedn. ewidencyjna 226101_1 M. Gdańsk, obręb ewidencyjny 100;

księga wieczysta: GD1G/00249428/6, prowadzona w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ, III Wydział Ksiąg Wieczystych

własność: Gmina Miasta Gdańska, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk

granice wpisu: wpisem objęto budynek w obrysie murów zewnętrznych, ze schodami zewnętrznymi, zaznaczony na kopii mapy zasadniczej stanowiącej integralny załącznik niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków budynku szkoły w Gdańsku przy ul. Śluza 3, na działce nr 182/6, obr. 100, wszczęto zawiadomieniem z dn. 23 grudnia 2020 r. W toku postępowania ustalono, że nastąpił podział nieruchomości. Budynek obecnie znajduje się na działce nr 182/8, obr. 100.

Jedną z prawnych form ochrony konserwatorskiej jest wpis do rejestru zabytków. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wojewódzki konserwator zabytków może wydać taką decyzję z urzędu, a nie tylko na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu na którym zabytek się znajduje. Przepis ten jest ściśle związany z zadaniami organu ochrony zabytków, wyznaczonymi w art. 4 ww. ustawy, zobowiązując wojewódzkiego konserwatora zabytków do podejmowania działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie (pkt 1) oraz zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku (pkt 2).

Stroną postępowania jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności ze względu na swój interes prawny lub obowiązek (art. 28 K.p.a.). Wpis do rejestru zabytków ogranicza prawo własności, nakładając na właściciela lub posiadacza zabytku dodatkowe prawa i obowiązki,

Dekretacja zastępcza

**Pomorski Wojewódzki
Konserwator Zabytków**

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW W GDAŃSKU
WYDZIAŁ DS. ZABYTKÓW RUCHOMYCH, DOKUMENTACJI, REJESTRU I EWIDENCJI ZABYTKÓW
ul. Dyrekcyjna 2-4, 80-852 Gdańsk, tel.: 58 301-62-67
www.ochronazabytkow.gda.pl, e-mail: gdansk@zabytki.maj.pl

Igor Strzok

Podpis

wynikające m.in. z przytoczonych w pouczeniu przepisów. Stan prawny nieruchomości ustalono na podstawie księgi wieczystej GD1G/00249428/6 oraz wypisów z rejestru gruntów i budynków z dn. 9.10.2020 r. i 22.01.2021 r., właścicielem nieruchomości jest Gmina Miasta Gdańska. Obecnie budynek jest nieużytkowany. W myśl art. 28 K.p.a. oraz art. 9 ust. 1 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, właściciel nieruchomości został uznany za stronę postępowania.

Nieruchomość znajduje się na terenie układu urbanistycznego miasta Gdańska wpisanego do rejestru zabytków nieruchomych woj. pomorskiego pod nr A-15 (dawny nr rejestru 8), na podstawie decyzji z dn. 11.10.1947 r., l.dz. K.S.II/58/11/47, oraz uznanego za pomnik historii zarządzeniem Prezydenta RP z dnia 8.09.1994 r. (Monitor Polski nr 50, poz. 415). Taka ochrona nie wyklucza możliwości odrębnego wpisania do rejestru zabytków nieruchomych nieruchomości wchodzących w skład układu urbanistycznego (art. 9 ust. 3 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)

Zgodnie z definicją prawną zabytek to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (art. 3 pkt 1 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Ochronie i opiece podlegają m.in. dzieła architektury i budownictwa bez względu na stan zachowania (art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c cyt. wyżej ustawy).

W celu oceny wartości historycznych, artystycznych i naukowych obiektu zebrano następujący materiał:

- *Karta ewidencyjna zabytku nieruchomego. Rejonowa szkoła dla chłopców (niem. Bezirks-Knabenschule), Gdańsk, ul. Śluza 3, aut. Anna Gahbler, grudzień 2020 r.*
- *Gdańsk. Dolne Miasto. Dokumentacja historyczno-urbanistyczna*, PP PKZ o. Gdańsk, 1979, mps w zbiorach WUOZ Gdańsk, T. I, s. 70-71, 75-76, 83, 238-239; T. II, il. 16, 25, 31, 33, 45-47; T. VII, fot. 522, 523.
- Izabela Huk, Anna Kriegseisen, *Dokumentacja konserwatorska wraz z programem konserwatorskim gmachu szkoły przy ul. Śluza 3 w Gdańsku*, kwiecień 2020 r. [z aneksem]
- S. Kościelak, M. Gliński, M. Lemańczyk, *Szkolnictwo*, w: Encyklopedia Gdańska, Gedanopedia, (<https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=SZKOLNICTWO>)

Ponadto, dn. 15 stycznia 2021 r. przeprowadzono oględziny nieruchomości, z których sporządzono protokół i dokumentację fotograficzną.

Strony nie wniosły uwag w sprawie.

Na podstawie zebranych materiałów, stwierdzono następująco.

Budynek przy ul. Śluza 3 w Gdańsku, w dzielnicy Dolne Miasto, zbudowano z przeznaczeniem na rejonową szkołę dla chłopców (niem. *Bezirks-Knabenschule*) w 1901 r., w eklektycznym stylu *Rundbogenstil* (styl arkadkowy, okrągłolukowy), z elementami neoromańskimi i neogotyckimi. Jego powstanie było wynikiem reform niemieckiego szkolnictwa elementarnego XIX w. Po wojnach napoleońskich, utworzeniu w 1815 roku rejencji gdańskiej oraz Prowincji Prusy Zachodnie, władze państwowe kilkakrotnie reformowały szkolnictwo, wprowadzając powszechne bezpłatne nauczanie początkowe, które miało objąć jak największą liczbę dzieci. Rozporządzeniem z 11 grudnia 1845 r. zobowiązano władze lokalne do utworzenia minimum dwuletnich klas dla wszystkich dzieci. Z inicjatywy nadburmistrza Leopolda von Wintera 28 kwietnia 1864 r. Rada Miejska Gdańska podjęła uchwałę o przekształceniu miejskich 2-letnich szkół elementarnych w szkoły 4-letnie, powszechne (*Volksschule*), osobne dla chłopców i dziewcząt. Z końcem XIX w. szkoły te przekształcono w 7-letnie szkoły powszechne, zwane rejonowymi szkołami, nadal osobne dla chłopców i dziewcząt (*Bezirks-Knabenschule*, *Mädchenschule*). Wraz z reformą szkolnictwa w 2 poł. XIX w. rozpoczęto budowę sieci nowych budynków szkolnych w poszczególnych dzielnicach, dostosowanych do nowych potrzeb edukacji. Szkoły były duże, z przestronnymi, dobrze oświetlonymi klasami, dobrze skomunikowanymi szerokimi korytarzami i klatkami schodowymi. W budynkach przewidziano miejsce na tematyczne pracownie, aule, sale gimnastyczne, ogrody szkolne, łaźnie itp. Budynek szkolny przy ul. Śluza 3 został zaprojektowany zgodnie z tymi nowymi standardami, konsekwentnie realizowanymi w Prusach w k. XIX w.

Dolne Miasto (niem. *Niederstadt*) to południowo-wschodnia dzielnica śródmieścia Gdańska, pomiędzy Nową Motławą i nowożytnymi fortyfikacjami. Intensywna urbanizacja i wzrost zaludnienia na terenie Dolnego Miasta

nastąpiły wraz z industrializacją tych terenów w 4 ćw. XIX i na pocz. XX w. Przyczyniła się do tego niwelacja w l. 60 XIX w. kanałów, przecinających tą część miasta, co ułatwiło nowe zagospodarowywanie tych terenów. Wzrost zaludnienia spowodował konieczność lokalizacji w tej dzielnicy nowych szkół rejonowych i gimnazjum państwowego. Nowa rejonowa szkoła dla chłopców przy ul. Śluza 3 powstała w sąsiedztwie starszej szkoły z ok. poł. XIX w. (widoczna na planie Daniela Buhsego z 1863-1868), przeznaczonej później na rejonową szkołę dla dziewcząt przy ul. Wróbla 1/2. Budynki te zlokalizowano w narożnikach kwartału ulic Jałmużniczej, Śluzy i Wróbla. Miały wspólny dziedziniec wewnątrz tego kwartału, którego pozostała część zabudowana była kamienicami. W 1908 r. oddano do użytku łaźnię miejską, zbudowaną naprzeciwko szkół (ul. Jaskółcza 1). Znajdowały się tam m.in. specjalnie wydzielone szatnie i natryski dla dzieci oraz sala gimnastyczna użytkowana przez uczniów. W czasie II wojny światowej szkoła dla dziewcząt została zniszczona i rozebrana w 1953 r. Szkoła przy ul. Śluza 3 ocalała bez większych uszkodzeń. Po wojnie w budynku wznowiono działalność dydaktyczną. Znajdowała się tu siedziba Szkoły Podstawowej nr 3, w l. 70 XX w. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Przedsiębiorstwa Produkcji i Montażu Urządzeń Elektrycznych Budownictwa "Elektromontaż", w l. 90 XX w. Zespół Szkół Zawodowych nr 5, w l. 2001-2015 r. Zespół Kształcenia Gimnazjalnego i Zawodowego (Gimnazjum nr 9 i Zespół Szkół Zawodowych nr 5).

Budynek szkoły przy ul. Śluza 3 to okazały, murowany z cegły gmach o reprezentacyjnej i funkcjonalnej formie, charakterystycznej dla budynków użyteczności publicznej, w tym nowego pruskiego budownictwa szkolnego. Jest to budynek narożny, usytuowany przy skrzyżowaniu ul. Śluza i Jałmużnicza, z dwiema różnymi elewacjami frontowymi wzdłuż tych ulic. Zbudowano go w tradycyjnej technologii k. XIX/ pocz. XX w. Ściany i stropy są ceglane, więźba drewniana, schody betonowe, posadzki lastrykowe i terakotowe, podłogi z desek drewnianych, stolarka drzwiowa drewniana, ramowo-płycinowa. Pokrycie dachu z ceramicznej dachówki zakładkowej jest nowe, ale na wzór historycznego. Wymieniono też w całości stolarkę okienną na okna PCV i drewniane, nawiązujące podziałami do dawnych okien.

Budynek założono na nieregularnym rzucie zbliżonym w kształcie do litery E, na który składają się dwa skrzydła ustawione wzdłuż ulic Jałmużniczej (płn.-zach.) i ul. Śluza (płn.-wsch.), uzupełnione dwoma, głębokimi ryzalitami od strony dziedzińca i płytkim ryzalitem od strony ul. Jałmużniczej.

Bryła jest pięciokondygnacyjna (w tym piwnice i poddasze), rozczłonkowana, nakryta wielospadowymi dachami. Wyróżnia się nietypową, addycyjną, apsydialną kondygnacją wieńczącą narożnik północny, nad wejściem głównym. Środkowa część skrzydła zachodniego, nieznacznie zryzalitowana od strony ul. Jałmużniczej, jest podwyższona i wyodrębniona z obu stron trójkątnymi szczytami. Przylega do niej do zachodu niewielki dodatkowy ryzalit, w partii poddasza podwyższony i zwieńczony namiotowym daszkiem na kształt wieżyczki. Z kolei od podwórza, do części środkowej, między skrzydłami budynku, dostawiono wydłużony, wąski ryzalit bocznej klatki schodowej, zakończony dwuspadowym daszkiem, z trójkątnym szczytem. W ten sposób zaakcentowano w bryle główne elementy układu funkcjonalno-przestrzennego wnętrza - dwóch klatek schodowych i auli w poddaszu części środkowej.

Elewacje budynku są ceglane (z cegły czerwonej), dawniej jedynie częściowo tynkowane w partiach szczytowych (tynk zachowany fragmentarycznie), z detalem z kształtek ceglanych, częściowo glazurowanych (w kolorze ciemnozielonym). Wysokie piwnice stanowią część cokołową budynku, zakończoną gzymsem z kształtek ceglanych. Kondygnacje wydzielono nieznacznym gzymsem z pojedynczego rzędu kształtek, biegnącym w linii parapetów okiennych. Ściany wieńczy arkadkowy fryz machikułowy z gzymsem kostkowym. Wyjątkiem jest oprawa trójkątnych szczytów części środkowej, gdzie zastosowano lizenowo-arkadowe obramienie oraz apsydialnej kondygnacji nad klatką schodową, którą zwieńczono gładkim fryzem z konsolkami. Zasadniczą artykulację tworzy rytm wysokich okien zakończonych odcinkowo, w prostych ościeżach pozbawionych obramienia, jedynie z ukośnymi parapetami z kształtek ceglanych. Urozmaiceniem i zarazem zaakcentowaniem głównych elementów kompozycyjnych bryły są otwory okrągłolukowe: neoromański portal głównego wejścia w narożniku północnym (od strony ul. Śluza), rozmieszczone w ukośnych liniach małe okienka głównej klatki schodowej (w elewacji zachodniej, od strony ul. Jałmużniczej), rząd okienek w kolumnowej, arkadowej oprawie w apsydialnym zwieńczeniu klatki schodowej (narożnik północny), duże cztery okna w szczycie ryzalitu zachodniego, ujęte kolumnowymi arkadami, okno sąsiedniej wieżyczki, okna w szczycie wschodnim. W elewacji północnej (w części wschodniej) zastosowano okrągłą blendę, a w ryzalicie

wschodnim bocznej klatki schodowej okrągłe okienko. Dodatkowo te główne elementy podkreślono dekoracją: profilowanymi obramieniami z kształtek ceglanych, zaokrąglonymi węgarzami, kolumnkami o profilowanych bazach i neoromańskich kostkowych głowicach, podtrzymujących półkoliste łuki arkad, fryzami z ułożonych rębem cegieł lub kształtek o maswerkowym wzorze, maswerkiem w okrągłej blendzie. Przede wszystkim zastosowano w tych miejscach dwubarwny, pasowy wzór z naprzemiennie ułożonych cegieł czerwonych i glazurowanych, tworząc ciekawy efekt dekoracyjny, nadający niepowtarzalnego charakteru tej architekturze, będący wyraźnym nawiązaniem do dekoracji kościołów romańskich i gotyckich (zwłaszcza północnego gotyku ceglanoego, np. kościoła św. Katarzyny w Brandenburgu). W wystroju elewacji zwraca uwagę także dekoracyjna forma głównych drzwi zewnętrznych (od ul. Śluza), bogato zdobionych rozbudowanymi okuciami o kwiatowym wzorze. Skrzydła tych drzwi są pionowo olistwowane z zewnątrz, płycinowe od wewnątrz, z nadprożem ozdobionym zygzakowatym, wstęgowym wzorem i przeszklonym nadświetlem. Inny typ dekoracji zastosowano w drzwiach bocznych, od dziedzińca, prowadzących bezpośrednio na korytarz parteru. Ozdobiono je m.in. różnokształtnymi płycinami (górne przeszklone, czterokwaterowe, zakończone łukami kotarowymi), kolumnkowymi słupkami, ząbkowanym nadprożem.

Układ wnętrz jest półtoratraktowy z korytarzami tworzącymi literę L, z których są bezpośrednie wejścia do klas. Połączono je dwiema klatkami schodowymi: główną w narożniku północnym, z przestronnymi trójbiegowymi schodami oraz boczną od wschodu, z węższymi schodami zabiegowymi. Klatki schodowe poprzedzone są niewielkimi przedsionkami. Korytarze oświetlone są dużymi oknami wychodzącymi na dziedzińce szkolny. Na każdej kondygnacji zaprojektowano pięć dużych klas i pokój nauczyciela. W części pld.-wsch. parteru umieszczono dwa przechodnie pokoje, zapewne dla dyrekcji szkolnej. W piwnicach urządzono szatnię. W szkołach pruskich praktykowano lokalizowanie auli na wyższych kondygnacjach. Stanowiły one główny akcent kompozycyjny, najbardziej dekoracyjne i reprezentacyjne pomieszczenie. W omawianym budynku aulę umieszczono w poddaszu. Podzielono ją na dwie części potrójną arkadą o łukach półkolistych, wspartych na masywnych filarach. Kształt arkady odzwierciedlono w formie blend na przeciwległej ścianie z wejściem głównym. Przednią, wyższą część tej sali przekryto sklepieniem kolebkowym o podwyższonej strzałce łuku, wspartym po bokach na drewnianych, belkowych wspornikach. Tylną część, za arkadą, nakryto stropem belkowym. Aulę poprzedzono półkolistym ambitem otaczającym ostatnią kondygnację klatki schodowej, z pasem arkadowych okienek oświetlających schody. Na poddaszu zlokalizowano także mniejsze pokoje, z lukarnami.

Wnętrza zostały starannie wykończone. Zwracają uwagę zastosowane w korytarzach i klatkach schodowych obramienia otworów (okiennych, drzwiowych, odcinkowych arkad w korytarzach) wykonane z żółtej cegły - z zaokrąglonymi węgarzami z kształtek ceglanych, ząbkowanymi bokami i uszakami przy odcinkowych łękach. Przedsionki klatek schodowych odgródzone są drewnianymi, przeszklonymi przepierzeniami z wahadłowymi drzwiami o wielokwaterowych podziałach szyb w drzwiach i w wysokich nadświetlach. W większości oryginalne drzwi do klas mają ozdobnie wykrojone płyciny, ząbkowane nadproże i trójdzielne, uchylne nadświetle. Skromniejsze płycinowe drzwi z ościeżnicami zachowały się także w pomieszczeniach poddasza. Monolityczne betonowe schody mają wyprofilowane stopnie, wykończone fakturą powierzchnią. Balustrada jest metalowa, prętowa, z nitowanymi i kutymi elementami, ozdobiona motywami esownic i gałązek roślinnych. Poręcz balustrady jest drewniana, profilowana, starannie wygięta na zakrętach schodów. Posadzkę w korytarzach i na podestach schodów wykończono lastrykowymi płytkami w jasnoszarym kolorze, z ciemnoszarą bordiurą. W jednym z pomieszczeń piwnic zachowała się też ceramiczna posadzka w kształcie koniczyny mauretańskiej. W salach lekcyjnych, pod wtórnymi podłogami, widoczne są podłogi deskowe, zastosowane także w części pomieszczeń poddasza. Nie zachowała się niestety oryginalna stolarka okienna, ale ocalały w dużej części oryginalne parapety z czarnego lastryko, z charakterystycznymi wgłębieniami na skraplającą się wodę. W oknach piwnic znajdują się też metalowe kraty o prętach zakończonych motywem płomienia. W wyniku badań konserwatorskich ustalono dawną kolorystykę stolarki i ścian korytarzy (drzwi zewnętrzne i wewnętrzne były szarozielone, na ścianach była lamperia w tej samej kolorystyce, odcień grafitowym paskiem)

Datę powstania budynku uwieczniono w formie dwubarwnej mozaiki w bruku przed wejściem głównym do budynku. W 2014 r. mozaikę przełożono, odwracając jej kolorystykę (zamieniono kolor tła i cyfr).

Autentyzm historycznej substancji budynku jest wysoki. Bez większych zmian od czasów budowy szkoły zachował się jej wygląd zewnętrzny - historyczna bryła, rzut, artykulacja i detal elewacji, oraz w dużej części

wygląd wewnętrzny - rozkład pomieszczeń i układ komunikacyjny, wygląd korytarzy i klatek schodowych, kształt auli w poddaszu, historyczne elementy wykończenia wnętrz (schody z balustradami, stolarka drzwiowa, posadzki i podłogi, parapety). Zarówno stylistyka, jak i dawna funkcja, są wyraźne i czytelne w zachowanej formie architektonicznej. Wśród dokonanych zmian należy wyliczyć m.in. całkowitą wymianę stolarki okiennej i pokrycia dachu na nowe, niemal całkowitą degradację tynków w partiach szczytowych, wtórne przegrodzenie sal lekcyjnych, wymianę pojedynczych drzwi, wybicie w ścianie szczytowej dwóch nowych okien. Nie zachowała się i nie jest obecnie znana historyczna dekoracja auli, która - biorąc pod uwagę staranny wystrój elewacji i korytarzy - niewątpliwie także była ozdobnie wykończona. Wskazują na to także analogie z innych szkół z tego okresu. W całościowej ocenie, zmiany te nie umniejszają wartości obiektu. Część z nich dotyczy detali, część jest odwracalna.

Jak wynika z powyższej charakterystyki budynek szkolny przy ul. Śluza 3 w Gdańsku cechują wysokie walory historyczne, artystyczne i naukowe. Jest reprezentatywnym przykładem budownictwa szkolnego z pocz. XX w., ilustrującym reformy pruskiego i gdańskiego szkolnictwa, którego celem było upowszechnienie oświaty na poziomie elementarnym i stworzenie nowoczesnych, funkcjonalnych warunków nauczania. Budynek ten jest jednym z elementów rozrastającej się wówczas siatki nowych placówek szkolnych, budowanych w niemal każdej dzielnicy miasta. Jego powstanie jest też nierozdzielnie związane z rozwojem urbanistycznym Dolnego Miasta, zyskującym na znaczeniu. Scharakteryzowana powyżej forma architektoniczna, wyróżniająca się bardzo dużym autentyzmem, świadczy o wysokich wartościach artystycznych tego zabytku. Jest interesującym przykładem historyzującej stylistyki, łączącej wpływy stylu ceglanego, arkadowego i szeroko pojętych stylów średniowiecznych, popularnych w budownictwie użyteczności publicznej końca XIX w. i pocz. XX w. Nadawały one odpowiedniego splendoru, reprezentacyjności, a niekiedy także wrażenia monumentalności i trwałości instytucjom, dla których tworzone okazałe gmachy. Niezależnie od rodzaju zastosowanego historyzującego kostiumu, wyrazem nowych czasów był nacisk na funkcjonalność wnętrz i dostosowanie ich do nowych potrzeb, co wyraźnie podkreślano w fachowej literaturze z tego okresu. Omawiany budynek, chociaż odnosi się do powszechnie stosowanego repertuaru motywów historyzujących (neoromańskich i neogotyckich), wyróżnia się indywidualizowaną formą, przemyślaną kompozycją i starannym wykonaniem, świadcząc o dużych umiejętnościach projektanta i budowniczych. Wyróżnikiem jest nietypowe, apsydialne zwieńczenie klatki schodowej oraz ciekawy pasowy efekt dekoracyjny z naprzemiennego ułożenia cegieł czerwonych i glazurowanych ciemnozielonych. Wartość obiektu podnosi dobrze zachowany wystrój i układ wnętrz, z szeregiem detali wykończenia, które ilustrują niedoścignutą dziś sztukę ówczesnego rzemiosła. Jest cenny także dlatego, że ocalał z pożogi wojennej, która niemal doszczętnie zniszczyła śródmieście Gdańska. Powyższe wartości historyczne i artystyczne wpływają także na duże znaczenie naukowe zabytku, który może stać się przyczynkiem do pogłębienia badań nad historią szkolnictwa gdańskiego i niemieckiego, zwłaszcza w kontekście materialno-gospodarczego funkcjonowania szkół i wprowadzania nowych standardów w budownictwie szkolnym. Pozwala także zgłębić historię rozwoju urbanistycznego tej części miasta oraz stosowania stylistyki historyzującej na przełomie XIX i XX w. W przyszłości, odkrycie nazwiska projektanta lub oryginalnego projektu budowy, niewątpliwie zwiększy wartość naukową tego zabytku.

Mając na uwadze powyższe wartości, w interesie społecznym – rozumianym jako korzyść obecnych i przyszłych pokoleń – jest ochrona prawna wskazanego budynku. W dobrze pojętym interesie społecznym jest zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa historycznego oraz kulturowego regionu jako dobra wspólnego, co zagwarantowano w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r. Rzeczpospolita Polska strzeże dziedzictwa narodowego (art. 5 Konstytucji), stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju (art. 6 pkt 1 Konstytucji), a obowiązkiem obywatela jest troska o dobro wspólne (art. 82 Konstytucji). W interesie społecznym jest zachowanie tych dzieł, które w największym stopniu dokumentują przeszłość, świadczą o tożsamości regionu, ilustrują przemiany społeczno-gospodarcze, reprezentują określone zjawiska artystyczne i kształtują wspólną przestrzeń kulturową. W ocenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków budynek szkolny przy ul. Śluza 3 w Gdańsku spełnia te kryteria i powinien zostać objęty ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków.

Na tej podstawie orzeczono jak w sentencji.

Pomorski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

Igor Strzok

POUCZENIE

1. Od decyzji niniejszej przysługuje stronom – na podstawie art. 127 §1 i §2, art. 129 §1 i §2 K.p.a. – odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.
2. W trakcie biegu 14-dniowego terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. (art. 127a K.p.a.)

Z faktu wpisania zabytku nieruchomego do rejestru zabytków wynikają obowiązki i uprawnienia regulowane przez n/w akty prawne:

- 1) art. 5, art. 13, art. 25-30, art. 36, art. 36a, art. 37a-37h, art. 38-41, art. 43-45, art. 47-49, art. 50 ust. 3 i 4, art. 71-79, art. 81-82, art. 83, art. 107a, art. 107c-i, art. 108, art. 110, art. 113, art. 114, art. 117-120 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r., poz. 282, t.j. ze zm.)
- 2) § 1, § 3-11, Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 02 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1609)
- 3) art. 4 ust. 1 pkt 9 lit. d) Ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2019 r., poz. 1813, t.j. ze zm.)
- 4) art. 12 ust. 1 pkt 11) Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 333, t.j. ze zm.)
- 5) art. 7 ust. 1 pkt 6 Ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170, t.j. ze zm.)
- 6) art. 13 ust. 4, art. 29 ust. 2, art. 45 ust. 2a, art. 68 ust. 3, art. 73 ust. 4, art. 84 ust. 4, art. 96 ust. 1a, art. 109 ust. 1 pkt 4 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1999, t.j. ze zm.)

Decyzja jest ostateczna

z dniem... 25.05.2021

Inspektor
Ochrony Zabytków
mgr inż. arch. Jolanta Potylicka

Pomorski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

Igor Strzok

Załączniki:

1. Kopia mapy z zaznaczonym budynkiem wpisanym do rejestru zabytków.

Otrzymują (ZPO - adresy w odrębnym rozdzielniku):

1. Gmina Miasta Gdańska, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk
2. WUOZ a/a, PŚ

Do wiadomości (ZPO – gdy decyzja stanie się ostateczna):

1. Prezydent Miasta Gdańska, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk
(w celu publicznego ogłoszenia informacji o ostatecznym zakończeniu postępowania o wpisie do rejestru, zgodnie z art. 9 ust. 3a i 3b ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)
2. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa
3. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ, III Wydział Ksiąg Wieczystych, ul. Żabi Kruk 16, 80-822 Gdańsk
4. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku, Urząd Miejski w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk

Obwieszczenie opublikowano

w *BiP 21.07 - 05.08.2021r.*

Obwieszczenie wisiało na tablicy ogłoszeń

od dn. *21.07.2021r.*

do dn. *05.08.2021r.*

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW W GDAŃSKU

WYDZIAŁ DS. ZABYTKÓW RUCHOMYCH, DOKUMENTACJI, REJESTRU I EWIDENCJI ZABYTKÓW

ul. Dyrekcyjna 2-4, 80-852 Gdańsk, tel.: 58 301-62-67

www.ochronazabytkow.gda.pl, e-mail: gdansk@zabytki.mail.pl

~~Igor Strzel~~

